

Vi höjer våra röster!

- Hög tid att för en välfinansierad välfärd

Budgetalternativ 2016-2019

Vänsterpartiet i Tyresö

tyreso.vansterpartiet.se

Innehåll

Inledning	4
Förslag till beslut	6
Sammanfattning	6
Verksamhetsområden	
1. Förskola och pedagogisk omsorg	11
2. Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem	12
3. Individ- och familjeomsorg	18
4. Omsorg om personer med funktionsnedsättning	19
5. Äldreomsorg	20
6. Gymnasieskola	24
7. Vuxenutbildning	28
8. Arbetscentrum	29
9. Bibliotek, kultur och fritid inklusive fritidsgårdar	31
10. Plan och exploatering	35
11. Väghållning och avlopp	35
12. Miljö och trafik	35
13. Renhållning	35
14. Bygglovsverksamhet	36
15. Näringsliv	36
16. Gemensam verksamhet	37
17. Kommunalförbund	38
18. Politisk verksamhet	38
19. Tyresö bostäder	38
20. Övriga bolag	39

Sammanställning besparingar och reformer

1. Besparingar	40
2. Reformers	41

Inledning

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti och det är grunden för vår ekonomiska politik. Det betyder att alla människor ska ges möjlighet att bidra till samhället efter förmåga och att alla ska ha rätten att få stöd från samhället efter behov. I vårt budgetalternativ för Tyresö kommun står den folkägda välfärden i fokus. Välfärden ska motverka de klass och könsskillnader som verkar på såväl lokal som nationell nivå. En väl finansierad välfärd ska garantera goda arbetsförhållanden för de, framförallt kvinnor, som jobbar inom den samt tillgänglig och solidarisk service för de som använder den. Det rådande systemet med vinster i välfärden försvårar våra möjligheter att förbättra den eftersom de vinstdrivna välfärdsbolagen gör sin vinst på våra skattepengar. Nödvändiga resurser hamnar i skatteparadis istället för att höja lönerna eller på annat sätt förbättra servicen. Välfärden borde utvecklas, inte avvecklas.

Vänsterpartiet har en hög ambitionsnivå för Tyresö kommun. Vi är övertygade om att Tyresö kan vara ett föredöme vad gäller klimatomställningen, jämställdheten mellan män och kvinnor och en aktiv arbetsgivare som minskar klyftorna mellan människor. Vi tror på att Tyresös framtid ligger i väl finansierade satsningar på förskola och grundskola. Därför tillför vi i det här budgetalternativet en särskilt stor satsning på området barn och utbildning. I Tyresö ska hela människan och alla människor få utvecklas till fria individer som med olika konstnärliga uttryck kan beskriva sin samtid, framtid och historia, därför satsar vi på folkkulturen i allmänhet och kulturskolan i synnerhet.

Vi arbetar för att fler ska få finna sig ett hem i Tyresö. Därför kräver vi fler hyresrätter som vanligt folk har råd att bo i. För att det ska ske krävs det att hyrorna pressas ner och att kommunen medvetet arbetar för ökad integration. Det är också så Tyresö kan bli en modernare och mer spännande kommunen. Det är i blandningen av människor som utvecklingen ligger. Här ska studenter, pensionärer, människor mitt i livet och människor från världens alla hörn kunna mötas för att gemensamt skapa sig en tillvaro präglad av solidaritet, gemenskap och ömsesidig respekt. Här, i allas vårt Tyresö, finns ingen plats för rasism eller diskriminering baserat på sexualitet, religion, funktionsvariation eller könsidentitet. Grunden för detta samhälle är jämlikhet.

Efter valet 2014 fick den borgerliga majoriteten fortsatt förtroende om än mycket reducerat. Det betyder att Vänsterpartiet har axlat rollen som progressiv opposition. Oppositionsarbetet bedriver vi i kommunens olika utskott, nämnder och beredningar

men framför allt, på gator och torg, i kontakten med människor. I vårt parti finns det plats för såväl de vackra idéerna och de konkreta förslagen. I denna oppositionsbudget presenterar väl finansierade förslag som är fullt genomförbara, ett verkligt alternativ till borgerlighetens besparingsbudget. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att vi har haft ett högerstyre i kommunen under snart 20 års tid. Det finns alltså reformer som inte är färdigt finansierade i det här budgetalternativet, men där vi tydligt har beskrivit vår vilja i frågan.

I Vänsterpartiets budgetförslag föreslår vi en skatteköjning om **55 öre**. Det är för oss en självklarhet att resurserna måste omfördelas från vår privata konsumtion till den offentliga i ett så pass allvarligt läge där vi behöver satsningar på välfärden. Sverige befinner sig i dessutom i ett läge av mycket låg eller ingen inflation vilket betyder att det är mer fördelaktigt för privatekonomin att ta ut skatteköjningen i år då reallöneökningen är högre än vanligt, på så sätt kan hushållens privatekonomi anpassa sig till den nya skattenivån. Tack vare vår föreslagna skatteköjning kan barngrupperna bli mindre i såväl skola som förskola, lönerna för välfärdsarbetarna öka, arbetsbördan för de anställda minska, det förebyggande arbetet inom det sociala öka och avgifterna för kulturskolan halveras. Dessutom kan vi tack vare skatteköjningen införa en barnombudsman, ta bort avgifterna för lokalhyra för pensionärer, ha söndagsöppet på biblioteken, förbättra kvalitén på äldreomsorgen och mycket mer. Att finansiera de förändringar vi vill se, öre för öre, att satsa på det offentliga, det är ansvarstagande för ekonomin.

Tanken om Tyresös framtid är vacker. Fantastiskt nog lyckas Tyresö kombinera såväl natur-som-stadsnärlhet. Här är det aldrig speciellt långt till närmaste sjö, skog eller äng men heller inte till bussen som tar dig till stan. Det är personalen som bär upp kommunen, som utbildar våra barn, tar hand om våra äldre, sköter våra parker och gator, planerar nya hem och finns där för de som livet har tagit en sådan vändning för att de behöver samhällets stöd som mest. Den här alternativa budgeten är speciellt utformad för dem. De välfärdsarbetare som med onda ryggar, värkande knän, slitna händer och en känsla av otillräcklighet går till jobbet varje morgon och möjliggör vårt samhälles utveckling. För alla de säger vi- Vi höjer våra röster och kräver en väl finansierad välfärd.

Förslag till beslut

Vänsterpartiet yrkar

Att fastställa utdebiteringen för 2016 till 21.05 kronor per skattekrona

Att fastställa Vänsterpartiet vision och strategiska mål för perioden 2016-2019

Att fastställa budgeterat ramanslag för 2016 i enlighet med Vänsterpartiets förslag

Att anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,

Att fastställa anslagen per verksamhetsområde i enlighet med Vänsterpartiets förslag för budgetåret 2016

Att de mål som fastslagits i tidigare kommunplaner upphör att gälla

Att godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15,0 miljoner kronor i 2016 års budget

Att fastställa revisorernas budget för 2016 enligt belopp som fullmäktiges presidium föreslår

Att i övrigt anta Vänsterpartiets kommunplan "Vi höjer våra röster" perioden 2016-2019

Sammanfattning

Förskola och pedagogisk omsorg

En utav välfärdsstatens stora landvinningar är den allmänna barnomsorgen. Den möjliggör för föräldrar att kunna arbeta och barn att få daglig stimulan. Det är i de tidiga åren barn utvecklar sin sociala förmåga och förskolan ska förstås stimulera till utveckling genom lek och sociala möten. Relationen mellan barn och pedagog är avgörande för den utvecklingen, att pedagogerna har tillräckligt med tid för varje barn och en adekvat utbildning. Därför satsar vi **7 mkr** mer än alliansen på minskade barngrupper i förskolan. Vi föreslår också att kommunen ska arbeta mer aktivt för att få välutbildad personal till förskolan samt att arbetsvillkoren ska förbättras för de som arbetar inom barnomsorgen. En ökad bemanning är a och o för att kunna säkerställa kvalitén på omsorgen och en bättre arbetsmiljö för de anställda

Grundskolan

Skolan ska vara en plats där barn och ungdomar lär sig att bli fritt tänkande och ifrågasättande individer. En plats som stimulerar till livslångt lärande. För att det ska kunna uppnås krävs det att klasserna är så pass små att alla elever får den uppmärksamhet som krävs, att lokalerna fungerar som en god arbetsmiljö för såväl lärare som elever och att det finns gott om material. Skolan är samtidigt en social mötesplats och det är av yttersta vikt att alla elever känner sig trygga och väl bemötta på skolan. Vänsterpartiet gör en jättesatsning på skolan i vårt budgetförslag. Vi satsar **20 mkr** mer på en generell höjning av skolpengen, som är det effektivaste sättet att minska klasstorlekarna.

Utöver det satsar vi hela **9 mkr** på att anställa fler specialpedagoger för de barn som är i behov av särskilt stöd. Det är för oss en självklar satsning eftersom den riktar sig till de barn som är i behov av stöd. Inget barn ska falla mellan stolarna, det är viktigt att samhället finns där för alla. Vi ser med bestörtning hur de sjunkande betygsald-rarna för med sig en allt sämre elevhälsa. Kombinerat med de ideal och normer som finns i övriga samhället, är pressen på många ungdomar alldeles för stor. Därför vill vi att kommunen satsar riktade pengar på elevhälsan. Alla ska veta att det finns en kurator att prata med, eller en skolsyster att fråga saker.

I ett modernt samhälle efterfrågas olika kompetenser. Något som ofta är meriterande är språkkunskaper. Vi vill stimulera de barn som har fler än ett språk hemma genom att ge fler tillgång till hemspråk. Vi satsar, utöver alliansens förslag, **2 mkr** på ökad tillgänglighet vad gäller hemspråk. Denna satsning, är likt alla andra på utbildningsområdet, förstås en investering för framtiden.

Vi vet att barn i alla åldrar är påverkade av de könsroller som existerar i samhället och att det begränsar barnens frihet. Dessa könskillnader påverkar allt från vad som anses vara ok att leka med, till bemötande i klassrummet och elevhälsan. Dessutom vet vi att synen på könsroller som presenteras i ung ålder tenderar att cementeras även senare i livet om man inte arbetar normkritiskt. Vänsterpartiet driver att genuspedagogik ska implementeras i all barnomsorg och pedagogisk verksamhet och vi avsätter därför **1, 5 mkr** kr för att anställa genuspedagoger som arbetar gentemot skolor och förskolor och fortbildar personal, går igenom inne och utemiljö samt finns som ett stöd för pedagogerna vid frågor och funderingar. Dessa genuspedagoger finns också med vid framtagande av skolornas likabehandlingsplaner.

Socialnämnden

Välfärden ska finnas där genom hela livet, inte minst för de som är i behov av särskilt stöd från samhället. Under socialnämnden ryms många delar, Individ och familjeomsorg, äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. På inget annat område har alliansens politik varit ett större misslyckande i Tyresö. Det har gått så långt att kommunen tvingats betala viten för att vi inte följt lagen. Situationen är mycket allvarlig. De socialsekreterare som arbetar i kommunen har vid flera tillfällen uppmärksammat oss på att deras arbetsbörda är omänskligt hög. De beslut som socialsekreterarna tar kan få långtgående konsekvenser och pressen är redan sedan tidigare hög, ändå har den borgerliga majoriteten valt att sätta socialnämnden på svältkur år efter år.

I vårt alternativ för kommunen vänder vi trenden och satsar istället på den här nämnden. Faktum är att vi gör en rekordsatsning om **25,5 mkr** kronor mer än borgerligheten på just den här nämnden. Det är viktiga satsningar som höjer kvalitén på äldreomsorgen, ökar bemanningen inom individ och familjeomsorgen och förstärker resurserna på kommunens gruppboenden.

Vi satsar **10 mkr** mer än borgerligheten på att alla äldre ska få en värdig äldreomsorg. Pengar som kan gå till att anställa fler. För i äldreomsorgen behöver vi fler händer, mer kollegor till de som redan arbetar där.

En annan självklar satsning är för oss att alla som behöver det ska erbjudas ett **avgiftsfritt** trygghetslarm. Det ska inte handla om ekonomi när man ska ta ställning till vilka behov man har som äldre. Samhället ska finnas där med den service man behöver. Människor som har arbetat hela livet och bidragit till den svenska välfärden ska inte vändas ryggen och tvingas betala för de nödvändigaste av tjänster som trygghetslarmet faktiskt innebär.

Gymnasieskolan

Debatten om gymnasiet har den senaste tiden stundom varit hård i Tyresö. Alliansen har gjort det till en ideologisk fråga att skilja yrkesprogrammen från de studieförberedande programmen, arbetare från akademiker. Vänsterpartiets alternativ är ett sammanhållet gymnasium där kommunen investerar för att förbättra arbetsmiljön för såväl eleverna som personalen. I ett första steg föreslår vi en satsning om **2 miljoner** kronor för att förbättra innemiljön. Det är en viktig satsning som skulle förbättra för de som redan går och arbetar på gymnasiet men också för att stärka attraktiviteten för nya studenter.

För att stärka de elever som redan går på gymnasiet gör föreslår vi dessutom en satsning på två stycken elevcoacher som ska kunna arbeta förebyggande mot missbruk och kriminalitet. Det fanns tidigare elevcoacher på skolan, men i alliansens besparingsiver drogs dessa bort.

För att underlätta integrationen och för att investera i framtiden satsar vi också i vårt budgetalternativ på modersmålsundervisningen och studievägledning på gymnasiet, en satsning om **2 miljoner** kronor.

Vuxenutbildning

Alla människor ska ha rätt till utbildning även i vuxen ålder. Om en person hade det svårt på gymnasiet eller livet tog en sådan vändning att gymnasiestudierna inte kunde fullföljas så måste det finnas chanser senare i livet. Vänsterpartiet såg med stor förtvivlan hur den borgerliga regeringen konsekvent drog ner på statsbidraget för komvux vilket ledde till att mellan 20.000 och 40.000 studieplatser försvann. Så gör bara en regering som vill cementera de klasskillnader som råder i samhället och förvägra människor möjligheten till fortsatta studier.

I Vänsterpartiets budgetalternativ för Tyresö kommun satsar vi **1,5 miljoner** kronor mer än alliansen för att minska ungdomsarbetslösheten, med särskilt fokus på de med neuropsykiatriska funktionskillnader.

En avgörande institution för såväl integrationen och demokratiska samhörigheten i samhället är SFI. Vänsterpartiet har länge arbetat för att SFI:s status ska höjas och tas på allvar. I Alliansens förslag till budget nämns inte ens institutionen i text, än mindre diskuteras dess viktiga samhällsfunktion. Vänsterpartiet presenterar i det här budgetalternativet en modern satsning om **1 miljon** på att stärka läs och skrivkunskheten på analfabeters modersmål, i den mån det är möjligt. Forskning och beprövad erfarenhet från andra platser i Sverige visar att det i framtiden snarare kan vara en besparing eftersom det effektiviserar studietiden för de som oftast har längst studietid, de som inte kan läsa och skriva ens på sitt eget modersmål.

Arbetscentrum

Många ungdomars första kontakt med arbetslivet är genom ett sommarjobb. Det kan vara, med god handledning och korrekta förhållanden, en nyttig erfarenhet för de som snart ska ut i arbetslivet. Sommarjobbets sociala betydelse bör inte heller un-

derskattas. Vi anser att alla som söker ett sommarjobb ska få det. Med anledning av det satsar vi **1,5 miljoner** för att alla ska kunna få ett sommarjobb med avtalsenlig lön.

Bibliotek, kultur och fritid

Vänsterpartiets motto för hela vår kulturpolitik är "kultur ska generera mer kultur". Vi arbetar för en folkkultur som är tillgänglig för alla, där hela människan får växa i skapandet. Vi har länge arbetat för ett kulturhus och kommer i framtiden att presentera exakt finansiering och lokalisering av det. I vår vision för Tyresö ser vi också behovet av fler mötespunkter för människor ute i de olika bostadskvarteren, platser där man kan träffas för att äta ihop, ha poesikvällar eller olika skapandeverkstäder.

Ett viktigt verktyg för att göra kulturen tillgänglig för så många som möjligt är kulturskolan. Den möjliggör att även barn ur arbetarklassen ges tillgång till en värld som tidigare var exklusiv för de med stora ekonomiska resurser. I kulturskolans utbud finns att finna bland annat kurser i olika instrument men även sång och dans. Vi föreslår en satsning på **1,25 miljoner** som innebär att avgifterna skulle halveras. På det sättet undanröjer vi åtminstone delvis ett ekonomiskt hinder för vissa. Vårt mål är att kulturskolan ska vara helt avgiftsfriad.

En fråga som Vänsterpartiet länge har drivit är den om söndagsöppet på biblioteket i Tyresö centrum. Vi vill öka tillgängligheten så att fler ska få tillträde till bibliotekets viktiga funktioner. Därför satsar vi **0,4 miljoner** kronor för att kunna hålla öppet även på söndagar. Dessutom ger vi ett särskilt uppdrag till förvaltningen att titta på hur biblioteket kan arbeta med mer uppsökande verksamhet. Med det menar vi att personal från biblioteket till exempel kan besöka skolor och äldreboenden men också bli mer synliga ute i centrum.

Det är hög tid att grafittin får den status som den konstform den faktiskt är. Under lång tid har politiker satt grafittin på undantag och förvägrat konstnärerna att utöva denna konstform på ett lagligt sätt. Vi föreslår en satsning om **0,1 miljon** kronor på uppförandet av en laglig graffittivägg.

För att satsa på tillgängligheten föreslår vi att även pensionärsorganisationerna får 0-taxa för lokalkostnader när de vill hyra en lokal från kommunen, i likhet med ungdomsföreningarna. Detta till en kostnad av **0,14 miljoner kronor**. För mer detaljerad information se i de enskilda verksamhetsområden.

Verksamhetsområde 1: Förskola och pedagogisk omsorg

I dagens förskola är personaltätheten för låg och barngrupperna för stora. En förutsättning för att stimulera barns utveckling och vara en förberedelse för kommande studier vid grundskolan är att hålla nere barngruppernas storlek och att personalen har tillräckligt med tid för varje barn.

Den är också en förutsättning för att både män och kvinnor ska kunna förena föräldraskap och arbete. Barnomsorgen behöver anpassas efter alla föräldrars behov. Efterfrågan på förskola på obekvämlig arbetstid ökar i vår kommun. Vänsterpartiet vill därför att behovet av förskoleplats på obekvämlig arbetstid snarast utreds.

Vi välkomnar att majoriteten nu erbjuder barn till arbetslösa föräldrar barnomsorg upp till 30 timmar i veckan. Ett krav som Vänsterpartiet länge drivit.

I utvecklingsförvaltningens uppföljning av våra förskolor har vi i flera rapporter kunnat läsa att antalet barn per pedagog överskrider genomsnittet i riket. Detta är naturligtvis oacceptabelt.

Trots att den borgerliga majoriteten faktiskt tidigare skjutit till resurser på förskolan kan vi inte se ett direkt genomslag av detta, då vi alltför har för stora barngrupper.

Det nya internhyressystemet som innebär att lokalhyran ingår i "pengen" till förskolan har inneburit minskade resurser till den pedagogiska verksamheten.

Vi har under ett antal år under majoritetens ledning ett vårdnadsbidrag för den som istället för förskoleplats eller pedagogisk omsorg väljer att stanna hemma. Vänsterpartiet har konsekvent sagt nej till vårdnadsbidrag, som vi anser är en kvinnofälla och i första hand till för familjer med höga inkomster. Vårdnadsbidraget är för lågt för att en ensamstående förälder ska ha möjlighet att välja vårdnadsbidraget. Därför återkommer vi återigen med att vårdnadsbidraget avskaffas.

Vi reserverar 7 mkr för att minska barngrupperna inom förskolan samt ha fler förskoleplatser på obekvämlig arbetstid. Centralt höjer vi stödet för barn med särskilda behov (BIBASS). Förvaltningen får i uppdrag att fördela vår satsning mellan förskola och grundskola.

Vi sparar 815 tkr genom att avskaffa vårdnadsbidraget.

Särskilda uppdrag:

1. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda konsekvenserna av ett tak för antalet förskolebarn i barngrupperna och för i första hand de yngre förskolebarnen.
2. Barn- och utbildningsnämnden ska utarbeta ett program för att få fler behöriga förskolelärare till våra förskolor samt för vidareutbildning av våra barnskötare.
3. Det nuvarande internhyressättningsystemet återgår till det system som rådde före införandet av det nya (se också särskild a uppdrag grundskolan)
4. Förvaltningen får i uppdrag att snarast undersöka behovet av barnomsorg på obekvämlig arbetstid.

Verksamhetsområde 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

EN LIKVÄRDIG SKOLA FÖR ÖKAD KUNSKAP

I Vänsterpartiets budgetmotion på riksnivå skrivs följande om skolan:

”För Vänsterpartiet är allas rätt till kunskap det viktigaste målet med utbildningspolitiken. Alla elever ska ha samma rätt till kunskap, lärande och utveckling oavsett bakgrund och förutsättningar. Alla elever ska kunna lita på att de går i en bra skola.

De senaste decennierna har utvecklingen gått åt fel håll. Skolan har gått från att vara en klassutjämnare till att vara en klassförstärkare. Undersökningar visar att likvärdigheten i den svenska skolan har försämrats sedan slutet av 1990-talet. Skillnaderna i

resultat och kunskaper har ökat mellan elever, skolor och kommuner. I dag har inte alla elever samma rätt till kunskap i praktiken.

Skolsegregationen är den viktigaste orsaken till de försämringar i resultat som vi har sett på senare år. Elever med utbildningstradition samlas på vissa skolor medan elever som kan ha svårare att nå målen samlas på andra skolor och halkar efter alltmer. Vi ser också tydliga tendenser till etnisk segregation, som både är ett problem i sig och förstärker existerande socioekonomiska klasskillnader.”

I Tyresö kan vi tydligt se att våra grundskolor skiljer sig åt vad gäller meritvärde. De områden där familjerna är mer välbärgade och också har en högre utbildningsnivå har högre meritvärde än skolor som tar emot fler elever vars föräldrar har en lägre utbildningsnivå.

Tyresö har ännu så länge ett lågt antal skolor som drivs i privat regi. Den borgerliga majoritetens stöd till engelska skolan har dock fått konsekvenser för våra kommunala grundskolor, som tvingas att spara för att få budgeten att gå ihop. Hur det kommer att bli när engelska skolan utökar sina årskurser till höstterminen 2015 vet vi i dagsläget inte exakt, men det kommer att innebära ett lägre antal elever på våra kommunala skolor med minskad skolpeng som följd.

Vid uppföljning av barn- och utbildningsnämndens budget i maj redovisar grundskolan ett underskott på dryga 14,5 miljoner kronor. Som en följd av detta måste varje skola i princip spara in en tjänst vilket betyder färre anställda på våra skolenheter. Vänsterpartiet kan inte se i den borgerliga majoritetens kommunplan att det satsas extra på grundskolan för att kompensera för underskottet. Visserligen ökas budgeten för grundskolan med 16 miljoner kronor men om vi tar hänsyn till demografiska faktorer och att 2015 års underskott släpar med in i 2016 uteblir satsningen på grundskolan helt.

Vi föreslår en generell höjning av skolpengen på totalt 20 mkr.

Det nya hyressystemet som ”bakar in” hyreskostnaderna i pengasystemet skapar en större ojämlikhet mellan skolorna. **Vi kräver att hyreskostnaderna ska återgå till det system som rådde före införandet av det nya systemet.** Visserligen har det under våren gjorts en omfördelning av hyrorna mellan våra olika enheter, men Vänsterpartiet är inte helt nöjda utan kräver att vi återgår till det gamla systemet, som innebar att hyrorna inte bakades in i skolpengen. Oavsett antalet barn kostar lokalerna lika mycket och våra enheter har svårt att anpassa lokalerna efter krympande elevunderlag. Istället blir det antalet anställda, medel till läroböcker och annan nödvändig utrustning som får ”stryka på foten”.

Vi ser också att **stödet till barn med särskilda behov** inte räcker till för att alla barn ska få det stöd de behöver. En del av medlen för det särskilda stödet har bakats in i skolpengen. Med i övrigt krympande resurser blir det svårt för rektorerna att ge tillräckligt med stödundervisning. Vi gör en rejäl satsning på att **öka det centrala stödet**. Detta speciellt efter den så kallade inkluderingen som införts vad gäller barn med särskilda behov. **Som en röd tråd i vårt budgetförslag finns en satsning på barn, unga och vuxna, som har neuropsykiatriska funktionsskillnader.**

Vänsterpartiet är inte emot inkludering men för att klara detta måste grundskolan få förstärkt stöd för barn med särskilda behov (BIBASS). Det är dock oerhört viktigt att undervisningen utgår från varje enskilt barn behov och att våra skolor vid behov har möjlighet att ha undervisning i smågrupper. Vi vill att förvaltningen snarast undersöker hur nöjda föräldrar till barn med särskilda behov är med undervisningen. Vi vill öka de centrala resurserna för att inte antalet "skolpengar" på en skola ska påverka elevernas möjligheter till särskilt stöd. Dessutom behövs en intensifierad fortbildning av lärarna och pedagogerna på fritidshemmen. Vi reserverar pengar för att ge grundskolorna bättre förutsättningar att lyckas med inkluderingen. **Det centrala stödet ökas med totalt 9 mkr**, varav en del ska kunna användas för att anställa specialpedagoger på skolor med extra stor andel av elever i behov av särskilt stöd.

Barn med neuropsykiatriska funktionskillnader kan vara överaktiva och har svårt att sitta still. De kan också vara passiva och ibland avskärmade och ha svårt att anpassa sig till en grupp. En del av dessa elever kan ha svårt att lära sig saker på det sätt som lärs ut i skolorna. Inkludering av elever innebär att eleverna med dessa funktionskillnader ska delta i vanlig klass, trots att det är en undervisningsform som i de flesta fallen inte passar dem. Om integrationen ska fungera krävs extra resurser i form av specialpedagoger och fler särskilda grupper med lugn och ro. Det krävs också en intensiv vidareutbildning av våra pedagoger. Vänsterpartiet har funnit stort stöd i dessa krav efter Skolinspektionens rapport 2014 i vilken man följt upp vilket stöd barn med särskilda behov får. Det visar sig att ett av de största problemen var att en stor del av resurserna för barn i behov av särskilt stöd (BIBASS) är att resurserna bakats in i pengasystemet i många kommuner och så även Tyresö. Hela 61% av de undersökta grundskolorna kunde inte ge det stöd barnen egentligen skulle behövs. Rektorerna får inte pengarna att räcka och mycket hänger på om föräldrarna orkar stå på sig och kräva barnens rättigheter.

Det centrala stödet ökat med 9 mkr för att fler specialpedagoger ska kunna anställas och undervisningen vid behov ske i mindre grupper. Extra stöd på grund av skolornas sociodemografiska situation.

Sociodemografiskt tillägg

Varje grundskola har möjlighet att ansöka om sociodemografiskt tillägg, som betalas ut efter vissa kriterier. **Vi anser att stödet är otillräckligt och reserverar 2 mkr till utökningen.**

Vi vill förändra kriterierna för **det sociodemografiska tillägget** i grundskolan. Det har visat sig att de urvalskriterier vi valt i kommunen måste förändras för att nå bättre ut till de som är i störst behov. Förutom att vi höjer stödet, föreslår vi också en utredning om det sociodemografiska tillägget för att hitta bättre utvalskriterier.

Elever med olika etniska bakgrunder.

Vi har fått allt fler barn och ungdomar i vår kommun med annan etnisk bakgrund. Speciellt har antalet ensamkommande flyktingbarn ökat, vilket är positivt. Vi anser att resurserna till modersmålsundervisning är otillräckliga. Det är positivt att budgeten för modersmålsundervisning och studiehandledning nu belastar barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden var för sig. Detta får dock inte innebära att samordningen minskar, så att en del barn blir utan modersmålsundervisning och studiehandledning, då kommunen kräver 5 barn i en språkgrupp för att anordna undervisningen. **Vi satsar 2 mkr på modersmålsundervisning och studiehandledningen i grundskolan.**

Fritidshemmen

Så långt tillbaka i tiden som 1979 kom reformen SIA (skolans inre arbete) vilken innebär att den reguljära undervisningen och vistelsen på fritidshem skulle integreras för att intensifiera pedagogiken. Det innebär att fritidshemmen kom att flyttas till våra grundskolor. Tanken med den samlade skoldagen anser Vänsterpartiet vara bra eftersom fritidshemmen skulle göra elevernas skoldag mer komplett. För att uppfylla kraven på en samlad skoldag krävs dock resurser, som vi tyvärr ser uteblivit under årens lopp. Idag finns grupper på upp till 60 barn, vilket inte är acceptabelt. I en enkätundersökning som Lärarförbundet gjorde 2013 säger 81% av pedagogerna på fritidshemmen att arbetsbelastningen har ökat påtagligt de senaste åren. Satsningar på fritidshemmen har konsekvent uteblivit trots att situationen är alarmerande. Så är fallet även i vår kommun Tyresö. **Vänsterpartiet vill påbörja satsningen på mindre barngrupper för att det ska bli möjligt att uppfylla den samlade skoldagen och satsar till en början 3 mkr kronor på våra fritidshem.**

Genuspedagogiken

Vi vet att barn i alla åldrar är påverkade av de könsroller som existerar i samhället och att det begränsar barnens frihet. Dessa könsskillnader påverkar allt från vad som anses vara ok att leka med, till bemötande i klassrummet och elevhälsan. Dessutom vet vi att synen på könsroller som presenteras i ung ålder tenderar att cementeras även senare i livet om man inte arbetar normkritiskt. Vänsterpartiet driver att genuspedagogik ska implementeras i all barnomsorg och pedagogisk verksamhet och vi avsätter därför **1, 5 mkr** kr för att anställa genuspedagoger som arbetar gentemot skolor och förskolor och fortbildar personal, går igenom inne och utemiljö samt finns som ett stöd för pedagogerna vid frågor och funderingar. Dessa genuspedagoger finns också med vid framtagande av skolornas likabehandlingsplaner.

Särskilda uppdrag:

1. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda urvalskriterierna för det sociodemografiska tillägget.
2. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att utarbeta en handlingsplan för få fler behöriga pedagoger i grundskolan och på fritidshemmen.
3. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att organisera sitt arbete så att rektorernas tid som pedagogiska ledare på respektive skola väsentligt utökas..
4. Fritidshemmens ekonomi ska särredovisas i nämndens ekonomi och särskilt följas upp under 2016.
5. Barn- och utbildningsnämnden får tillsammans med gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att snarast undersöka hur systemet med den nya internhyressättningen snarast kan återgå till ett system där internhyror-na ligger utanför pengasystemet som är fallet i förskola, grundskola inklusive fritidshemmen och gymnasiet.

6. Förvaltningen får i uppdrag att undersöka hur föräldrar till barn med särskilda behov upplever sitt barn/sina barns undervisning och komma med förslag till eventuella åtgärder.
7. Förvaltningen får i uppdrag att snarast undersöka behovet hos föräldrar av barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Barn och utbildning:

Minskade barngrupper förskolan	7 000 000
Generell höjning av skolpengen	20 000 000
Ökat stöd för barn i behov av särskilt stöd	9 000 000
Sociodemografiskt tillägg	2 000 000
Hemspråk	2 000 000
Implementering av genuspedagogik	1 500 000
Ökad Fritidspeng	3 000 000
Barnombudsman	500 000
Sänkta avgifter fritidsklubbar	200 000
Total	45 200 000

Verksamhetsområde 3: Individ- och familjeomsorg

Vänsterpartiet har med stor oro följt majoritetens sätt att ansvara för budgeteringen inom socialnämnden.

Verksamheterna måste få möjlighet att planera sin budget över tid och inte plötsligt stå inför att förutsättningarna ändras, såsom nu har skett.

Under ett antal år har antalet handläggande socialsekreterare minskats för att klara snäva budgetramar. Belastningen har under samma tid ökat. Socialsekreterarna räcker helt enkelt inte till. Vi bör vara rädda om den kompetens vi har inom kommunen. Det mest allvarliga är att barn och unga riskerar att fara illa av alltför långa handläggningstider.

Det är viktigt att behålla barn och ungdomar på hemmaplan och att arbeta med beteendekorrigeringar i skolan är långsiktigt mer lyckosamt än att placera barnen och ungdomarna utanför hemmet.

Behov finns av fler akut- och stödboende för ungdomar i kommunen.

Vi anser inte att förstärkningen av förebyggande insatser ska skjutas upp utan snarast bör sättas igång.

Såsom viktiga förebyggande insatser ser vi förstärkning av det mobila teamet och att familjerådgivning görs mer lättillgänglig utan kostnad eller biståndsprövning

Vi satsar 9 miljoner mer än alliansen på framförallt ökad bemanning inom individ och familjeomsorgen.

Särskilda uppdrag:

1. Socialnämnden får tillsammans med förvaltningen i uppdrag att ta fram underlag och besluta om våra satsningar.
2. Förvaltningen får i uppdrag att skyndsamt utreda behovet av förebyggande och uppsökande insatser och verkställa snarast.

Verksamhetsområde 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Vänsterpartiet ser allvarligt på hur kommunen dragit på sig onödiga avgifter, eftersom planeringen av gruppboendestäder inte fungerat tillfredställande.

Planeringen av funktionshindrades lagliga rätt enligt LSS till gruppboendestad måste förbättras betydligt.

En annan fördyrande faktor inom detta område beror på att försäkringskassan numera tillämpar LSS ex. vad gäller assistentersättning mera stramt. Det är i detta läge viktigt att inte de funktionshindrade blir lidande. Lagens mening att även funktionshindrade har rätt till ett värdigt och aktivt liv får ej frångås.

Vi ser med stor oro på att majoriteten efter införande av LOV anser att de planerade gruppboendena ska privatiseras. Detta är inget annat än en ideologisk privatisering. Ingen fördel för de boende finns. Inte ens en dimridå av valfrihet. Förutom att vinsten styr och naggar verksamheten i kanten är det ytterst allvarligt för denna utsatta grupp att insynen i privat verksamhet betydligt minskar.

Vi protesterar av samma skäl mot att privatisera boendestödjarna. Rätten att välja bör kunna tillgodoses inom den kommunala verksamheten

Korttidsverksamheten för barn och ungdomar bör ses över och inriktningen bör anpassas till den efterfrågan som är aktuell.

Vi satsar 2 miljoner mer än alliansen på bättre kvalitet och ökad bemanning inom framförallt gruppboendena inom omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Särskilda uppdrag:

1. Socialnämnden får i uppdrag att avskaffa LOV inom omsorgen av personer med funktionsnedsättningar.
2. Socialnämnden får tillsammans med förvaltningen i uppdrag att ta fram underlag och besluta om hur våra satsningar på omsorgen av personer med funktionshinder ska fördelas med huvudvikt på gruppboenden.
3. Förvaltningen får i uppdrag att utreda hur korttidshemmen för barn och ungdom bäst möter efterfrågan hos familjerna.
4. Förvaltningen ska utreda och åtgärda att full tillgänglighet råder i samtliga av kommuns lokaler och i dess närmiljö.
5. Kommunen ska aktivt arbeta för att fler funktionshindrade får anställning i kommunen.

Verksamhetsområde 5: Äldreomsorg

En bra likvärdig äldreomsorg utan vinster

En förutsättning för att äldreomsorgen ska kunna hålla hög kvalitet och vara likvärdig är att den drivs för att tillgodose de äldres behov och önsknings. Vinstdrivande företag har som syfte att tjäna pengar och ska därför inte få bedriva äldreomsorg med skattemedel. När äldreomsorgen bedrivs i offentlig regi kan varje skattekrone gå till ökad kvalitet och eventuell överskott återinvesteras i verksamheten.

För att stoppa utförsäljningen av välfärden vill vi också avskaffa lagen om valfrihetssystem, LOV, som har gjort det lättare att privatisera offentlig verksamhet.

Äldres valfrihet

Äldre ska ha inflytande över sin vardag. Det börjar redan vid biståndsbedömningen och ska gälla oavsett om de har hjälp från hemtjänsten eller plats på ett äldreboende. Äldreboendet är de äldres hem. Insatserna måste anpassas efter deras behov och önskemål. Så långt som möjligt ska de äldre kunna fortsätta att leva utifrån sina önskemål och vanor. **Verklig valfrihet handlar om att det finns personal tillräck-**

ligt, så att de äldre kan bestämma över innehållet i sin vardag inte om att välja mellan olika företag som ska utföra en bestämd insats. Även personalkontinuiteten är viktig. Det krävs också närvarande chefer och aktivt utvecklingsarbete.

För att få mer inflytande över sin vardag när man behöver stöd i hemmet vill vi införa att man ska kunna få **enklare hemtjänst utan biståndsbedömning.** Det kan organiseras på olika sätt. Att man har rätt till ett visst antal timmar som den äldre själv förfogar över, så att hen själv kan bestämma om hen idag vill ha städad, gå ut på promenad eller kanske bara sitta och fika och prata. Tillräcklig tid måste avsättas för förflyttning och planering, så att inte denna tid tas från de äldres tid.

Vi reserverar 13 miljoner kr för kvalitetshöjande åtgärder inom äldreomsorgen.

Rätt till ett tryggt och tillgängligt boende

De äldre i Tyresö har rätt till ett tryggt och tillgängligt boende.

Idag har de äldre i Tyresö ingen valfrihet när det gäller att välja ett tryggt boende om de inte har ett eget kapital. För att få plats på ett äldreboende måste man vara mycket sjuk.

Sorgligt nog är de flesta trygghetsboenden bostadsrätter eller hyresrätter med mycket hög hyra. I allianspartiernas budget ska man fortsätta att planera för olika former för tillgängliga boenden, med och utan omsorg. Vi efterfrågar samma valfrihet för de äldre utan kapital.

En generösare biståndsbedömning är nödvändig.

Satsa på förebyggande verksamhet

Forskning har visat att fysiska, mentala och sociala aktiviteter förebygger både fysisk och psykisk ohälsa.

Det behövs ett centralt beläget aktivitetscentrum för äldre inriktade både på friskvård i form av styrketräning och gruppgymnastik med olika inriktning samt sociala och kulturella aktiviteter.

Vårt förslag är att det kan inrymmas i det av oss föreslagna kulturhusområdet vid Föreningsgården.

Stoppa höjda avgifter inom äldreomsorgen

Den absolut viktigaste källan till finansiering av äldreomsorg är skatterna. De borgerliga partierna har valt en annan väg - att höja avgifterna och avgiftsbelägga trygghetslarmet. Vi verkar för att avgifterna inom äldreomsorgen ska vara generellt låga och

progressiva. Annars riskerar vi att äldre avstår från hjälp för att de inte har råd. En oönskad konsekvens av höga avgifter blir också att vi får en överföring av äldre från kommunens hemtjänst till privata RUT-företag.

Vi tillför 500tkr för att alla i behov ska få gratis trygghetslarm.

Anhöriga bär upp äldreomsorgen

En stor del av äldreomsorgen bärs upp av anhöriga, oavlönat arbete som främst utförs av kvinnor i 50-70 årsåldern. De anhöriga har rätt till ett kvalificerat anhörigstöd. Där ingår dagvård och korttidsboende för den äldre, men också möjlighet för den anhörige att få professionellt stöd på ett tidigt stadium, antingen individuellt eller i grupp.

Platserna för korttidsboende räcker inte till. Platserna bör fördubblas.

Dagvården bör ses över och utvecklas. Även äldre utan diagnostiserad demens bör få tillgång till dagvård. Även lokalerna måste ses över och bli mer ändamålsenliga.

Vänsterpartiet presenterar stolt en stor-satsning på förbättrat anhörigstöd samt social verksamhet och äldres förbättrade generella hälsa om 4 miljoner kronor.

I denna satsning ingår såväl anhörigas rätt till avlastning och professionell vård men också mötesplatser för de äldre som stimulerar till aktivitet och socialt umgänge, vilket i sin tur förbättrar folkhälsan hos den äldre befolkningen.

Särskilda uppdrag:

1. Socialnämnden får i uppdrag att utarbeta rutiner för enklare hemtjänst och informera om att trygghetslarm är gratis.
2. Socialnämnden får i uppdrag att säkerställa ytterligare platser i särskilt boende genom att bygga tre nya äldreboenden till och med 2020.
3. I samband med byggande av äldreboenden ska socialnämnden säkerställa att minst 20 korttidsplatser skapas.
4. Ändra till: Socialförvaltningen får i uppdrag att se över och utveckla dagvården för äldre. Det gäller så väl lokalernas lämplighet, som att utveckla verksamheten för även de äldre som inte har en demensdiagnos. Socialnämnden får i uppdrag att utreda om lokaler på Björkbackens äldreboende kan frigöras och byggas om till ett aktivitetscentrum för alla äldre.
5. Socialförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan och kostnadskalkyl för att bygga lokaler till ett aktivitetscentrum för äldre.

Vänsterpartiet satsar totalt 25,5 mkr på förstärkningar inom socialnämnden.

Socialnämnden:

Individ och familjeomsorg	9 000 000
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	2 000 000
Äldreomsorg kvalitetshöjning	10 000 000
Anhörigstöd, socialverksamhet och äldres folkhälsa	4 000 000
Avgiftsfritt trygghetslarm	500 000
Totalt	25 500 000

Verksamhetsområde 6: Gymnasieskola

Antalet ungdomar i gymnasieålder i Tyresö har sedan några år varit sjunkande, men enligt statistiken ska det nu ha vänt så att vi framöver kanske kan se en ökning av antalet sökande till Tyresö Gymnasium. Att antalet gymnasieungdomar under flera år varit få har bland annat fått konsekvensen att antalet elever på kommunens gymnasium blivit färre för varje år. I dagsläget har skolan cirka 600 elever. Eftersom skolan byggdes för ungefär 1500 elever innebär det att lokalerna är alldeles för stora. För att minska hyreskostnaden har C3L därför flyttat sin verksamhet till gymnasiet.

Tyresö Gymnasium har utbildat många unga människor till framgång. Vi vet att den kapaciteten finns på skolan och att Tyresö Gymnasium återigen kan bli vad skolan varit. Det ska understrykas att de elever som tar sin gymnasieexamen på Tyresö Gymnasium är väl rustade för att möta yrkeslivet och framtiden. I flera år i rad har skolan fått bäst betyg av Södertörns kommunala gymnasieskolor. Skolan har flest elever bland alla gymnasieskolor på Södertörn som tar studenten med fullständiga slutbetyg. Många av eleverna på t.ex. fordonsprogrammet erbjuds anställningar innan de hunnit gå ut årskurs 3. Flera av landets bästa el-elever går på Tyresö Gymnasium. Eleverna på byggprogrammet har vunnit guld i Skol-dm i måleri och teknikprogrammet gick en av eleverna till final i kemiolympiaden. Tittar på listan över kända Tyresöbor har många av dem gått på Tyresö Gymnasium.

Men istället för att bygga vidare på ett vinnande koncept och en sammanhållen skola ägnar alliansen sig åt att stycka verksamheten i delar, man fattar beslut om att de högskoleförberedande programmen ska ligga i centrum men har lämnat de yrkesförberedande och introduktionsprogrammen därhän.

Vänsterpartiet vill se ett sammanhållet gymnasium där de yrkes- och högskoleförberedande programmen arbetar tillsammans, där teori kopplas ihop med praktik istället för ett segregerat gymnasium och där vuxenutbildningen har sin givna plats. Vi vill se ett Campus Tyresö där det finns en naturlig samverkan mellan näringsliv, arbetsmarknad och intresseorganisationer och där högskolor och universitet är representerade.

Dagens gymnasiebyggnad skall utvecklas till en öppen skola, ett attraktivt gymnasium med både högskole- och yrkesförberedande program. I anslutning till campusområdet finns ungdoms- och studentbostäder och genom att bygga i riktning mot Tyresö centrum, knyts campusområdet närmare centrum.

Rusta upp nuvarande gymnasium.

I väntan på att Campus Tyresö blir verklighet måste nuvarande gymnasiebyggnader rustas upp. **Vänsterpartiet vill därför satsa 2 miljoner kronor på att rusta upp gymnasiet**, t.ex. bygga om matsalen som ekar som en gammal rysk kantin. Det handlar inte om någon investering i byggnader utan om en investering i de ungdomar som nu och under flera år kommer att ha sin arbetsplats på Tyresö Gymnasium. Vi vill dessutom att kvadratmeterhyran för gymnasiet reduceras eftersom det inte skett något underhåll av lokalerna de senaste tre åren.

Elevcoacher för att förebygga missbruk och kriminalitet._

För att kunna fånga upp de ungdomar som missbrukar eller är på väg in i missbruk har tidigare en elevcoach varit anställd. Elevcoachen rörde sig bland ungdomarna och var en länk till övriga skolan, polis och socialtjänst. I besparingssyfte drogs tjänsten som elevcoach in av den borgerliga alliansen för ett par år sedan. Vänsterpartiets uppfattning är att när en alldeles för hög andel av skolans elever mer eller mindre regelbundet missbrukar så måste skolan satsa på förebyggande arbete. Vi menar att vi inte kan vänta på att ungdomarna ska göra något kriminellt för att ingripa utan det handlar om att förebygga. **Vi vill därför att två elevcoacher anställs och för detta reserverar vi 1 mkr i vår budget.**

Ungdomar med neuropsykiatriska funktionsskillnader._

Trots att alliansen i förra årets budget avsatte medel för att stötta barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsskillnader vill **Vänsterpartiet anslå 2 miljoner kr för att dessa ungdomar ska få det stöd de behöver.** Om deras klasskamrater framför att de vill inte gå i samma klass som kamrater med neuropsykiatriska funktionsskillnader har skolan misslyckats med att inkludera dessa elever i de olika klasserna. För att Tyresö Gymnasium skall vara en skola för alla krävs en extra satsning på eleverna med neuropsykiatriska funktionsskillnader.

Modersmålsundervisning och studiehandledning.

Allt fler barn och ungdomar med annan etnisk bakgrund än majoritetssamhällets kommer till Tyresö. Kommunen tar också emot allt fler ensamkommande flyktingbarn

vilket är positivt. Modersmålsundervisningen blir därför extra viktig, tvåspråkighet är en fördel och modersmålet är det språk en människa uttrycker sina känslor på. Det är också viktigt för nya elever med annan etnisk bakgrund än majoritetssamhällets att de erhåller studiehandledning på sitt modersmål. **Vänsterpartiet reserverar 2 mkr under för modersmålsundervisning med studiehandledning.**

En rökfri skoltid.

I Tyresö kommuns arbetsmiljöpolicy, som antogs 2007-05-29, finns en paragraf som behandlar Rökfri arbetstid. Där står "I Tyresö kommun ska arbetstiden vara rökfri. Brukare och kollegor bör inte utsättas för passiv rökning som påverkar hälsa och välbefinnande. Rökning på arbetstid påverkar verksamhetens effektivitet och är därför inte tillåten." Till denna paragraf finns också en handlingsplan knuten.

Beredningen för Medborgardialog och Mångfald har givit kommundirektören i uppdrag att utforma en kampanj för en rökfri skola. Vänsterpartiet menar att det är ett mycket bra förslag. Vänsterpartiet menar också att det inte bara är arbetstiden för de vuxna på skolorna som ska vara rökfri utan även skoltiden, som är de ungas arbetstid. **Vi föreslår därför att Tyresö kommun inför en liknande bestämmelse om en rökfri skoltid med en handlingsplan för de unga som går på skolorna i Tyresö.**

Sommarskola.

Antalet elever på de olika introduktionsprogrammen har ökat kraftigt. Självfallet hade det bästa varit om grundskolorna i Tyresö hade varit av den kvaliteten så att alla ungdomar som lämnar grundskolan gör det med godkända betyg och behörighet till gymnasiet. Nu är det inte så i Tyresö och vi kan konstatera att antalet elever som lämnar grundskolan med ofullständiga betyg är hög.

Det naturliga hade varit att grundskolan utnyttjat de möjligheter som finns i skollagen, t.ex. att elever ges möjlighet att läsa om ett år för att komma ikapp. Nu gör grundskolan i Tyresö inte det utan de elever som inte får godkänt i alla ämnen hänvisas till introduktionsprogrammen på gymnasiet. Forskning visar att det är mycket svårt för dessa elever att gå ut gymnasiet med godkända betyg eller att få ett jobb.

I väntan på att alla elever som lämnar grundskolan i Tyresö ska vara behöriga till gymnasiet vore det bra för en del av dessa elever om det funnits en möjlighet att komplettera sina betyg under sommaren för att därmed uppnå behörighet till gymnasiet. Vänsterpartiet föreslår därför under verksamhetsområde 2: Grundskola inklusi-

ve särskola och fritidshem att det tillsätts en utredning med mål att till 2015 erbjuda alla blivande gymnasieelever, som inte uppnått behörighet för gymnasiet, kompensatorisk sommarskola för att uppnå behörighet för de nationella programmen. **Vänsterpartiet avsätter 2 mkr för detta ändamål i sin budget.**

Hyressättningssystemets konsekvenser.

En av de stora bidragande orsakerna till gymnasiets budgetunderskott är de hyror som skolan måste betala och det hyressättningssystem som infördes för några år sedan. Gymnasiet kan ta emot upp till 1500 elever och när elevantalet sviker innebär det att allt större del av skolans budget går åt till att betala hyra och en allt mindre del av skolpengen blir över till undervisningen. C3L har nu flyttat in i lokalerna vilket är bra av flera orsaker – inte enbart hyreskostnader. Vänsterpartiet menar att hyrorna ska lyftas ur skolpengen och att skolorna i Tyresö ersätts för den faktiska hyreskostnaden.

Satsningar

1. 2 mkr på upprustning av befintligt gymnasium för att stärka elever och personal.
2. 1 mkr för att anställa 2 elevcoacher på gymnasiet.
3. 2 mkr till modersmålsundervisning och studiehandledning för att underlätta integrationen för nyanlända gymnasieungdomar med annan etnisk bakgrund än majoritetssamhällets.
4. 2 mkr för sommarskola för elever som inte uppnått behörighet till gymnasiet.

Särskilda uppdrag

1. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att tillsammans med Barn- och Utbildningsnämnden utreda ett hyressättningssystem för kommunen där hyreskostnaderna lyfts ur skolpengen och även vuxenutbildningen i Tyresö ersätts för den faktiska hyreskostnaden.
2. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att tillsammans med Barn- och Utbildningsnämnden utreda hur en bestämmelse om en rökfri skoltid med en handlingsplan för de unga som går i Tyresös skolor ska kunna införas.

Verksamhetsområde 7: Vuxenutbildning

C3L bedriver olika typer av utbildningar för vuxna i Tyresö och arbetar för att stötta människor så att de kan få arbete och egen försörjning. Att få en möjlighet att läsa upp sina betyg till en studentexamen för att sedan kunna fortsätta att utbilda sig är en förutsättning för många unga som av olika anledningar inte fått godkänt likaväl som många med annan nationalitet än majoritetssamhället behöver komplettera sin utbildning eller få en ny utbildning för att bli självförsörjande.

Studerande med neuropsykiatriska funktionsskillnader.

De invånare och elever som C3L riktar sig mot har idag ändrat karaktär. Det är t.ex. fler elever med annan etnisk bakgrund än majoritetssamhället. Ökningen av människor som får diagnosen neuropsykiatriska funktionsskillnader slår igenom även på C3Ls elever. Detta innebär att C3L behöver fler lärare med specialpedagogisk utbildning. **Vänsterpartiet satsar därför 1mkr för att C3L ska kunna ge eleverna med neuropsykiatriska funktionsskillnader rätt studiemiljö.**

Alla ska klara godkänt.

Inriktningen på Vuxenutbildningen måste vara att alla elever som slutfört grundläggande och gymnasiala kurser vid Komvux ska ha nått behörighet till gymnasiet. Samtliga på yrkeslärvux får efter genomgången utbildning arbete eller arbetspraktik inom sex månader. Vi vill inte heller att den kommunala vuxenutbildningen, eller delar av den ska konkurrensutsättas.

En avgörande institution för såväl integrationen och demokratiska samhörigheten i samhället är SFI. Vänsterpartiet har länge arbetat för att SFI:s status ska höjas och tas på allvar. I Alliansens förslag till budget nämns inte ens institutionen i text, än mindre diskuteras dess viktiga samhällsfunktion. Vänsterpartiet presenterar i det här budgetalternativet en modern satsning om 1 miljon på att stärka läs och skrivkunsknigheten på analfabeters modersmål, i den mån det är möjligt. Forskning och beprövad erfarenhet från andra platser i Sverige visar att det i framtiden snarare kan vara en besparing eftersom det effektiviserar studietiden för de som oftast har längst studietid, de som inte kan läsa och skriva ens på sitt eget modersmål.

Satsning

Modersmålsundervisning för analfabeter. satsning 1 miljon.

Verksamhetsområde 8: Arbetscentrum

Arbetsmarknadsenheten på Arbetscentrum erbjuder arbetslösa stöd, vägledning och praktik för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden. Man driver olika verksamheter där personer kan arbetsträna eller rehabiliteras. Invandrarenheten på Arbetscentrum tar emot nyanlända eller invandrade personer för att underlätta deras integration i samhället.

I Vänsterpartiets mål för Arbetscentrum ingår att alla som inte har medicinska eller andra hinder arbetar eller studerar när kontakten med Arbetscentrum avslutas och att alla ungdomar 16-24 år som står till arbetsmarknadens förfogande och som har hänvisats till Arbetscentrum är i arbete, utbildning eller aktiv arbetsmarknadsåtgärd inom 30 dagar.

Ungdomsarbetslösheten och neuropsykiatriska funktionsskillnader.

Arbetslösheten i Tyresö ligger oftast under den arbetslöshet som Stockholms län har och ännu lägre i jämförelse med riket i övrigt. Arbetscentrum har tvingats att skära ner på sin verksamhet för att bidra till att täcka det underskott som gymnasiet går med och det är inte svårt att föreställa sig att en av konsekvenserna är en ökande ungdomsarbetslöshet i kommunen.

För att mota och minska ungdomsarbetslösheten och stödja arbetssökande med neuropsykiatriska funktionsskillnader vill Vänsterpartiet därför förstärka Arbetscentrums budget med 2,5 mkr.

Feriearbete för alla gymnasieungdomar.

I ett reportage i Mitt-i-Tyresö berättar några av kommunens ungdomar om hur svårt det är att få ett feriearbete. Den av alliansen omhuldade modellen innebär, enligt ungdomarna att de, eller föräldrarna, måste känna någon som kan erbjuda arbete. Vänsterpartiet framförde den kritiken när ärendet diskuterades i nämnden. Vi menar också att det – av många skäl – är bra att så många ungdomar som möjligt får möjlighet att arbeta under sommaren. **Vänsterpartiet avsätter därför ytterligare**

2,5 mkr på Verksamhetsområde 8. Arbetscentrum för att alla gymnasieungdomar som vill ska kunna få ett feriejobb till avtalsenlig lön.

Satsningar

1. Vänsterpartiet reserverar i sin budget 2,5 mkr utöver alliansens för att mota och minska ungdomsarbetslösheten och stödja arbetssökande med neuropsykiatriska funktionskillnader stöd.
2. Vänsterpartiet reserverar i sin budget 2,5 mkr utöver alliansens för att alla gymnasieungdomar som vill ska kunna få sommarjobb till avtalsenlig lön.

Gymnasie- och arbetsmarknad:

Elevcoach till gymnasiet	1 000 000
Modersmålsundervisning	2 000 000
Sommargymnasium	2 000 000
Upprustning gymnasiets miljöer	2 000 000
Särskilt stöd för ungdomar med neuropsykiatriska funktionskillnader	2 000 000
Insatser mot ungdomsarbetslösheten med särskilt fokus på ungdomar med neuropsykiatriska funktionskillnader	1 500 000
Sommarjobb för alla ungdomar	1 500 000
Modersmålsundervisning SFI	1 000 000
Totalt	13 000 000

Verksamhetsområde 9: Bibliotek, kultur och fritid inklusive fritidsgårdar

Kultur- och Fritid

Vänsterpartiet har länge drivit frågan om ett kulturhus i Tyresö. Vi anser att det är viktigt att det byggs på kommunal mark och att det är ett kulturhus för alla kommunens invånare. Det är också viktigt att det är nära Tyresö centrum, förslagsvis vid Kvarnhjulet, som ligger bra till kommunikationsmässigt och sammanbinds med Tyresö centrum genom Tyresö stadspark som är under byggnation. Det är också av största vikt att en grupp av representanter för föreningslivet, Tyresös invånare och de politiska partierna diskuterar innehållet i det blivande kulturhuset. Vårt motto är att "kultur ska generera mer kultur och inte mer pengar". Kultur skapas av oss människor tillsammans inte av de som enbart tänker på att göra en ekonomisk vinst eller vilka som sponsrar olika aktiviteter.

Särskilda uppdrag:

kultur-och fritidsnämnden uppdras att utreda kostnaderna för att erbjuda ett avgiftsfritt "sommarkollo" för barn och unga.

Kulturskolan

Det är positivt att så många barn och ungdomar söker sig till kulturskolan. Vänsterpartiet arbetar för att ha en 0-taxa till kulturskolan på sikt så att alla barn och ungdomar ska kunna delta i kulturskolans aktiviteter oavsett föräldrarnas ekonomiska situation. Vi föreslår som ett första steg att avgifterna halveras vilket medför en sänkning med 1,250 mkr.

Tillsammans med kulturskolan vill vi i Vänsterpartiet introducera "El Sistema" där barn och vuxna tillsammans musicerar ihop med olika orkestrar. Detta gynnar kontakten mellan generationerna och våra invånare med olika etnisk bakgrund och att alla får känna glädje i musiken och att vara tillsammans.

Fritidsgårdar

Vänsterpartiets mål är att alla ungdomar i kommunen ska ha nära till en fritidsgård. Öppettiderna på våra tre fullvärdiga fritidsgårdar har minskats. I Strandområdet finns endast en så kallad träffpunkt. En fullvärdig fritidsgård har också uppsökande verksamhet bland våra ungdomar, något som är värdefullt i arbetet mot kriminalitet och missbruk. Vi har en högre ambitionsnivå än majoriteten när det gäller våra fritidsgårdar. Vi avvisar majoritetens intentioner att driva fritidsgårdar och fritidsklubbar i privat regi.

Satsning

2 miljoner för ökad kvalitet på verksamheten fritidsgårdar med speciellt fokus på dess fältverksamhet.

Särskilda uppdrag:

1. Kommunstyrelsen tar fram en plan för att starta fler fritidsgårdar i olika kommundelar och öka öppettiderna på de som redan finns.
2. Kultur-och fritidsnämnden uppdras att utreda möjligheterna för fritidsgårdarnas fältverksamhet att ha en separat budget.

Bibliotek

Våra bibliotek är en viktig del av vårt deltagande i kulturlivet och ska ha generösa öppettider. Alla våra invånare ska ha möjlighet att besöka biblioteken. Sedan flera år tillbaka under den borgerliga majoritetens ledning har vårt mest centrala bibliotek, det i Tyresö Centrum, upphört med den servicen. För att fler ska ha möjlighet besöka ett bibliotek föreslår vi att det ska återinföras söndagsöppet på biblioteket i Tyresö Centrum. Vi reserverar 400 tkr för att återinföra söndagsöppet på vårt bibliotek i Tyresö Centrum.

Särskilda uppdrag:

Kultur-och fritidsnämnden uppdras att utreda hur biblioteken kan ha en uppsökande verksamhet gentemot äldre, skolelever och befolkningen i övrigt.

Föreningarnas möteslokaler i Tyresö kommun.

Kultur- och fritidsnämnden bestämmer avgifterna till kommunens offentliga lokaler som olika föreningar kan hyra. Den borgerliga majoriteten har höjt föreningarnas egenavgift i flera olika steg. Det har inneburit att vissa organisationer inte har tillräckligt med medel för att ha de aktiviteter de önskar. Det handlar i första hand om våra pensionärsorganisationer PRO och SPF, som har många olika aktiviteter.

Vi reserverar 0,14 miljoner kronor för gratis möteslokaler till samtliga föreningar.

Särskilda uppdrag:

Kultur- och fritidsnämnden ska intensifiera arbetet med att alla oavsett funktionsnedsättningar och etnisk bakgrund ska ha möjlighet att delta i kultur och fritidslivet.

Laglig graffittivägg

Det är viktigt att kommunen erhåller möjligheter för alla åldrar att uttrycka sig. En konstart som livligt diskuterats under flera år är graffitti. Mer och mer har det accepterats med gatukonst och graffitti i samhället. Vi i Vänsterpartiet anser att kommunen borde kunna tillhandahålla en laglig graffittivägg gärna i närheten av andra aktiviteter för ungdomar.

Utemiljön i Tyresö såsom gångtunnlar etc. bör färgsättas, dekoreras och ljussättas för allas trivsel och trevnad.

Skolan och kulturen

Vi i Vänsterpartiet anser att varje skola ska ha minst en person som är ansvarig för att alla elever minst en gång per termin får delta i något kulturutbud.

Kultur och fritid:

Sänkta avgifter kulturskolan	1 250 000
Nolltaxa lokalhyra pensionärsorganisationer	140 000
Söndagsöppet biblioteket Tyresö c	400 000
Sportotek	150 000
Ökat anslag fritidsgårdar	2 000 000
Laglig graffittivägg	100 000
Totalt	4 040 000

Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering

Vi ser framför oss förslag till en snabb utveckling i Tyresö främst när det gäller Tyresö Centrum. Vänsterpartiet vill att 50% av all nybyggnation ska vara hyreslägenheter för att tillmötesgå efterfrågan från framförallt våra ungdomar i kommunen. Vi är positiva till att kommunen köper in mark för att planera framtidens boenden och kommunal verksamhet. Vi är angelägna om att kommunen vid detaljplaneläggning planerar den service som krävs och arbetar för att minska biltrafiken.

1. Kommunen ska under varje mandatperiod ta fram en plan för bostadsbyggande med uppföljning årligen (till exempel som tidigare bostadsförsörjningsprogram).
2. Kommunen ska utarbeta en plan för strategiska markförvärv.
3. Kommunen ska kräva att anbud från entreprenörer innehåller 50% hyreslägenheter de områden som är lämpliga för flerfamiljshus.
4. Vid detaljplaneläggning ska kommunen beakta att "de gröna kilarna" bevaras på ett ekologiskt och friluftsförande sätt.
5. Norra Tyresö Centrum ska ha en "grönfaktor" över 0,6
6. Kommunen ska vid all detaljplaneläggning bevara naturområden (inte bara som idag parker) inom 300 m från bostäderna.

Verksamhetsområde 11: Väghållning och park

1. Tyresös gång- och cykelvägar ska fortsätta byggas ut.
2. Promenadstråken i kommunen ska ha fler parksoffor och bättre belysning.
3. Arbetet med säkra skolvägar ska fortsätta.
4. Kommunens snöröjning ska förbättras så att även trottoarer och
5. gångvägar plogas och sandas i god tid efter snöfall.

Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik

1. Kommunen ska årligen redovisa till kommunfullmäktige efterlevnaden av kommunens klimatstrategin.
2. De 16 utsatta miljömålen ska nås senast under mandatperioden 2015- 2018.
3. Konsumtionen av ekologiska livsmedel i vår kommun ska öka för att uppnå 100% senast år 2030.

4. Kommunen ska inrätta ett naturvårdsråd bestående av politiker, representanter för våra förvaltningar och föreningar, som träffas minst två gånger per år.
5. Naturpedagogernas verksamhet för barn och vuxna ska förstärkas och få ändamålsenliga lokaler enligt en motion av Vänsterpartiet.
6. Kommunen ska ta initiativ till en vattenstrategi.

Verksamhetsområde 13: Vatten och avlopp

Inga kommentarer.

Verksamhetsområde 14: Renhållning

1. Kommunen ska ta initiativ till att matavfallshanteringen i våra hushåll år 2018 uppgår till 100%.

Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet

Inga kommentarer.

Verksamhetsområde 16: Näringsliv

Vänsterpartiet arbetar för att vi ska ha en administration på kommunen som gynnar små och medelstora företag. Det innebär att vi ska kunna bistå företag med företagsregister och kontaktuppgifter till andra företagande. Vi vill utöver det uppdraget uppdraga åt verksamhetsområdet näringsliv att ta fram en lathund för hur man på bästa sätt ska kunna hjälpa företag som är arbetarkooperativ eller som ursprungligen inte är det men vill bli det. Vi anser att kommunen även borde ha en kunskap om hur man på bästa sätt hjälper företag som är så kallat "ekonomiskt demokratiska".

Särskilda uppdrag:

Verksamhetsområdet näringsliv uppdras ta fram en lathund för hur man på bästa sätt ska kunna hjälpa företag som är eller vill bli arbetarkooperativ. Verksamhetsområdet ska dessutom ha information om de ägande strukturerna och kunna bistå eventuella intressenter.

Verksamhetsområde 17: Gemensam verksamhet Kommunstyrelsen

Den sammanordnande länken för alla nämnder är verksamheten under kommunstyrelsen och kommunstyrelsekansliet. Även om vi föreslår en skattehöjning på 55 öre 2016 har vi också förslag till besparingar för att finansiera våra satsningar inom de olika nämnderna. Vänsterpartiet föreslår en rad besparingar, som inte drabbar våra kärnverksamheter.

Jämställdhetsutvecklare

Vänsterpartiet har länge arbetat för att Tyresö kommun ska arbeta mer aktivt med jämställdheten i kommunen. Det kan handla om att implementera genuspedagogik i förskola och skola, föra genusmedveten statistik och mycket annat. Vi föreslår nu att Tyresö kommun anställer en jämställdhetsutvecklare som utifrån den feministiska teorin om jämställdhet mellan könen ska granska all kommunal verksamhet utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Jämställdhetsutvecklaren ska även uppföra så kallade jämställdhetsbokslut som tydligt redovisar hur arbetet går. Jämställdhetsutvecklaren kan med fördel samarbeta med de genuspedagoger som anställs i enlighet med vårt förslag (se verksamhetsområde 2) för att överse implementeringen av genuspedagogiken.

Arbetsmiljösamordnare

Arbetsmiljösamordnaren ska se över arbetsmiljön för de anställda i kommunal verksamhet. Det kan handla om allt ifrån buller, tunga lyft, luftkvalité men också faktorer så som ensam stängningar och orimlig tidspress. Arbetsmiljösamordnaren arbetar för att kunna ge förslag på ändringar som kan förbättra arbetsmiljön men målet att få ner antalet sjukskrivningar och öka trivseln på jobbet. Det är vår förhoppning att arbetsmiljösamordnaren kan se konkreta och ibland kanske lätt implementerade för-

ändringar som gör att arbetsmiljön förbättras. Självklart ska arbetsmiljösamordnaren hålla en nära kontakt med såväl lokala verksamhetschefer som fackförbund.

Gemensam verksamhet:

Jämställdhetsutvecklare	500 000
Arbetsmiljösamordnare	500 000
Totalt	1 000 000

Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund

Inga kommentarer.

Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet

Särskilt uppdrag:

Kommunalrådets arvode föreslås sänkas med 15%

Verksamhetsområde 20: Tyresö Bostäder AB

Tyresö kommun hamnar alldeles för högt upp på listan över de kommuner som är sämst med att förse sina invånare med bostäder. Tyresö skulle behöva bygga nästan 1000 lägenheter för att täcka behovet. Vänsterpartiet vill därför att Tyresö Bostäder fortsätter att planera för ännu fler hyreslägenheter. Vi vill att minst 50% av det som byggs i Tyresö skall vara hyresrätter för att uppnå en balans. Alliansen förespråkar nybyggnation framför allt i de centrala delarna av Tyresö. Vänsterpartiet vill, för att motverka segregationen, bygga hyreslägenheter också i Strand, på Östra Tyresö och i Trollbäcken. Vänsterpartiet anser också att Tyresö Bostäder ska starta byggandet av lågenergihus och att minst ett sådant ska vara klart under perioden 2015-2018.

Vänsterpartiet vill också att Tyresö Bostäder inleder ett aktivt arbete för att försöka pressa byggkostnaderna och hålla ner kostnaderna för omfattande renoveringar.

Med en bostadskö på drygt 20 000 personer och en mångårig kötid är det inte försvarbart att Tyresö Bostäder medverkar till att sälja ut delar av sitt bostadsbestånd för omvandling till bostadsrätter. Vi behöver alla hyreslägenheter vi har för att kunna minska kön och korta kötiden. Vänsterpartiet säger därför nej till utförsäljningar av hyresrätter för omvandling till bostadsrätter. Ett sådant förfarande leder till att hyrorna i Tyresö Bostäders bestånd generellt höjs.

Särskilda uppdrag:

1. Tyresö Kommunfullmäktige ger Tyresö Bostäder i uppdrag att inleda ett aktivt arbete för att pressa byggkostnaderna utan att göra avkall på kvaliteten och för att därigenom också kunna ge små byggföretag möjligheter att komma med offerter.
2. Tyresö Kommunfullmäktige ger Tyresö Bostäder i uppdrag att undersöka möjligheterna att starta ett upphandlingsförbund för att därmed pressa kostnaderna för större renoveringar.

Verksamhetsområde 21: Övriga bolag

Inga kommentarer.

Sammanställning besparingar och reformer

Besparingar:

Avskaffat vårdnadsbidrag	815.000
Minskade lokalkostnader, central förvaltning	2 000.000
Samordnade upphandlingar	2 000 000
Minskad informationsbudget	1 000 000
Besparing central förvaltning	3 000 000
Minskad ledningsgrupp	3 000 000
Kommundirektörens förfogande	1 500 000
Konsultavgifter	2 000 000
Höjda avgifter MSU	4 300 000
IFO minskade externa placeringar etc	2 250 000
Konkurrens policy, egen regi anbud, LOU	1 500 000
Gymnasiets projektering	4 000 000
Kostorganisation	1 900 000
Ökad sponsring	500 000

Totalt 29 765 000

Skattehökning 55 öre 60 130 000

Reformer/satsningar:

Barn och utbildning.

Minskade barngrupper förskolan	7 000 000
Generell höjning av skolpengen	20 000 000
Ökat stöd för barn i behov av särskilt stöd	9 000 000
Sociodemografiskt tillägg	2 000 000
Hemspråk	2 000 000
Implementering av genuspedagogik	1 500 000
Ökad Fritidspeng	3 000 000
Barnombudsman	500 000
Sänkta avgifter fritidsklubbar	200 000
Total	45 200 000

Kultur och fritid.

Sänkta avgifter kulturskolan	1 250 000
Nolltaxa lokalhyra pensionärsorganisationer	140 000
Söndagsöppet biblioteket Tyresö c	400 000
Sportotek	150 000
Ökat anslag fritidsgårdar	2 000 000
Laglig graffittivägg	100 000
Totalt	4 040 000

Socialnämnden.

Individ och familjeomsorg	9 000 000
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	2 000 000
Äldreomsorg kvalitetshöjning	10 000 000
Anhörigstöd, socialverksamhet och äldres folkhälsa	4 000 000
Avgiftsfritt trygghetslarm	500 000
Totalt	25 500 000

Gymnasie och arbetsmarknad.

Elevcoach till gymnasiet	1 000 000
Modersmålsundervisning	2 000 000
Sommargymnasium	2 000 000
Upprustning gymnasiets miljöer	2 000 000
Särskilt stöd för ungdomar med neuropsykiatriska funktionskillnader	2 000 000
Insatser mot ungdomsarbetslösheten med särskilt fokus på ungdomar med neuropsykiatriska funktionskillnader	1 500 000
Sommarjobb för alla ungdomar	1 500 000
Modersmålsundervisning SFI	1 000 000
Totalt	13 000 000

Gemensam verksamhet:

Jämställdhetsutvecklare	500 000
Arbetsmiljösamordnare	500 000
Totalt	1 000 000

Totalt alla nämnder: 88 740 000